

Justis- og beredskapsdepartementets lovavdeling
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Høring - forskriftshjemmel for oppholdssted under innreisekarantene

Jeg viser til høringsbrev av 25. november 2020, og har følgende bemerkninger vedrørende forskriftens grunnlovsstridighet og fravær av klar medisinskfaglig begrunnelse.

Grunnlovsstridighet:

"Egenandel ved opphold på karantenehotell i karantenetiden", jf. Covid-forskriftens § 17c, bryter med grunnlovens §106, hvorefter følgende hitsettes: "Norske statsborgere kan ikke nektes adgang til riket".

Det antas at regjeringens grunnlag for unntak for fremleggelse av negativ test på grensen for norske statsborgere i: "Krav om negativ test for SARS-CoV-2 ved ankomst til Norge" jf. Covid-forskriftens § 4a, er tilført for å ikke stride mot Grl. §106. Dersom det ikke gis unntak for norske statsborgere for egenandel ved opphold på karantenehotell, og de personer som ikke har 5000 kr eller nekter å betale blir nektet adgang til riket, vil dette bryte med Grl. §106.

- Forslag: Egenandel ved opphold på karantenehotell i karantenetiden for norske statsborgere må fjernes.

Det understrekes følgende i høringsnotatet: " Vi viser til at personer i karantene kan oppholde seg utenfor oppholdsstedet hvis de kan unngå nærkontakt med andre enn dem de bor sammen med, jf. covid-19-forskriften § 5 femte ledd. Varigheten er begrenset, og tiltaket kan ikke gjennomføres med tvang." (side 12). Ettersom tiltaket ikke kan gjennomføres ved tvang, kan ikke norske statsborgere bortvises på grensen dersom de ikke ønsker å gå på karantenehotell, jf. Grl. §106.

- Forslag: I forskriften bør det spesifiseres at grensepoliti ikke har hjemmel til bortvise norske statsborgere på grensen, også selv om vedkommende ikke ønsker å ta inn på karantenehotell.

Det gis unntak for nordiske studenter, men ikke nordiske arbeidstakere. Det skrives på side 18 i høringsnotatet: "Unntaket for personer som er bosatt i Norge, omfatter dem som er folkeregistrert i Norge. Dette inkluderer også personer i utenriktjenesten, utenlandske diplomater i Norge og utenlandsstudenter i Norden som før studiet var bosatt i Norge, men som grunnet nordiske særregler ikke lenger er folkeregistrert i Norge. Denne gruppen antas å ha et egnet oppholdssted for karantene ved innreise."

Det overnevnte sitat synes i alle tilfeller å være sterkt i strid med Grl. § 98, hvorfra følgende hitsettes: "Alle er like for loven. Intet menneske må utsettes for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling". Det stilles videre et stort spørsmål ved diskrimineringen student/arbeidstaker fra nordiske land. Det stilles også spørsmål til fravær av en klar medisinskfaglig begrunnelse, for denne diskriminering, som kreves i henhold til smittevernloven § 1-5.

- Forslag: Alle norske statsborgere boende i nordiske land skal unntas karanteneplikten på karantenehotell på lik linje med norske statsborgere som er studenter i nordiske land. Dette unntak tilføres i § 5 "Krav til de som skal være i innreisekarantene".

Mangel på klar medisinskfaglig begrunnelse

I det opprinnelige forslag til endring i covid-19 forskriften (Saksnr 20/5373ⁱ), skriver Justisdepartementet at: "Flertallet av dem som smittes i utlandet, er født i utlandet, og ca. 40 % er arbeidsinnvandrere. Samt at: "Helsemyndighetene mener det er grunn til å tro at det særlig gjelder personer som ikke er bosatt i Norge eller som ikke snakker norsk, og som derfor er dårligere kjent med karanteneregelverket". På tross av dette velger regjeringen å konkludere med at "Krav om opphold på karantenehotell i karanteneperioden for personer som ikke er bosatt i eller eier bolig i Norge, og som ikke kan dokumentere at arbeidsgiver har sørget for egnet oppholdssted, anses derfor egnet til å redusere smittespredningen i disse tilfellene."

På side 6 i høringsnotatet, beskrives to grupper hvor det er særlig risiko for importsmitte: 1) innvandrere som har vært på besøk i opprinnelsesland og 2) arbeidere med periodisk opphold i Norge. I henhold til høringsnotatet unntas begge disse gruppene fra karantenehotell, ettersom man for gruppe 1: forventer at de har bopel i Norge, og for gruppe 2: kan unntas dersom arbeidsgiver kan stille med egnet karantenested. Videre skriver FHI på side 6: «Vi er [...] særlig bekymret for dem som kommer hjem til Norge etter besøk i utlandet, og for dem som kommer hit for arbeid.» Regelen med karantenehotell rammer ikke der hvor FHI viser bekymring. Videre skrives det på side 6 i høringsnotatet: "Generelt er det liten tilleggssisiko for import med personer som kommer fra områder med samme gunstige situasjon som Norge, eller som oppholder seg i karantene de første ti dagene i Norge dersom karantenen gjennomføres i tråd med kravene." Land som Danmark må forventes å falde inn under denne kategorien, ettersom forskjellen mellom Oslo og København er minimal i smittetrykk.

Det finnes ingen medisinskfaglig begrunnelse for at norske statsborgere bosatt i utlandet skal ha plikt til å oppholde seg på karantenehotell ved ankomst til Norge, dersom de kan dokumentere at karantenen kan holdes på "egnet sted".

- Forslag: Norske statsborgere som har egnet sted til karanteneopphold, unntas fra plikten til å oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden. Dette unntak tilføres i § 5 "Krav til de som skal være i innreisekarantene".

I Folkehelseinstituttets vurdering av behov for karantenehotell ble det gitt følgende anbefaling på side 5 i høringsnotatet: "Forsterke krav om at karantene gjennomføres på egnet sted, og hvis det ikke er mulig vurdere bruk av karantenehotell, for eksempel for personer uten fast bopel i Norge." Her skrives det tydelig at dersom ikke egnet sted er mulig, skal det vurderes bruk av karantenehotell. Regjeringen oppfyller ikke kravet til en klar medisinskfaglig begrunnelse (som kreves i henhold til smittevernloven § 1-5), for at privatpersoner som kan dokumentere egnet sted for karantene, ikke skal kunne oppholde seg der i karantenetiden. FHI fremhever det samme i «20/10894-657 FHIs svar på Kort frist, utkast til rundskriv om karantenehotellⁱⁱⁱ», hvor det er begjæret innsyn. I dette dokumentet er FHI sterkt uenig i regjeringens vurdering av at "Opphold i andres hjem ser ikke ut til å være egnet karantenested". Folkehelseinstituttet presiserer følgende: «FHI sier at det kan være egnet karantenested», samt at at det understrekes "Etter FHIs råd, bør karantenehotell bare brukes når det ikke finnes egnet karantenested".

- Forslag: Personer som har egnet sted til karanteneopphold unntas fra plikten til å oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden. Dette unntak tilføres i § 5 "Krav til de som skal være i innreisekarantene".

Med hilsen Kristian A. Haanes (PhD)

Sluttnoter:

ⁱ <https://www.fylkesmannen.no/contentassets/d9e63297941e45359a296fa7388dcce5/krav-om-opphold-pa-karantenehotell.pdf>

ⁱⁱ https://mm.aftenposten.no/dokumenter/2020-11-22_79723Svar%20p%C3%A5%20Innsyn%20i%20dokument%202010894-657%20-%20FHIs%20svar%20p%C3%A5%20Kort%20frist,%20utkast%20til%20rundskriv%20om%20karantenehotell%20med%20vedlegg.pdf?fbclid=IwAR0Ixf7LY-JUmFHYJHCfB6wkg5P4Z7Zy_IrhJD3INAxUjustUrLVMy6My_4